

Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu
Ul. Ogrodowa 5b
58-306

**Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych
w powiecie m. Wałbrzych w 2016 roku**

Wałbrzych 2017

Spis treści

Wstęp	1
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	3
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	19
3. Analiza umiejętności i uprawnień	23
4. Analiza rynku edukacyjnego	27
4.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych	28
4.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	30
5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw	31
6. Prognoza lokalnego rynku pracy	38
Podsumowanie	45
INFORMACJA SYGNALNA	48
Załącznik 1. Rynek pracy	
Załącznik 1. Rynek edukacyjny	

WSTĘP

Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych obejmuje coroczne zestawienie, przygotowane w oparciu o obowiązującą metodologię prowadzenia takiego monitoringu, prezentującego lokalny rynek pracy. Prowadzenie takiego monitoringu jest wynikiem działania przepisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku, o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy(Dz. U z 2008 roku Nr 69, poz.415 z późniejszymi zmianami, które stanowią, iż prowadzenie takiego monitoringu jest zadaniem między innymi samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Niniejszy raport został przygotowany w oparciu o dane pozyskane z sytemu Syriusz, Systemu Informacji Oświatowej MEN a także z wykorzystaniem wyników badania ofert pracy w Internecie oraz wyników badania kwestionariusza przedsiębiorstw, przeprowadzonego wśród lokalnych przedsiębiorców w październiku 2016 roku. Zaprezentowana analiza opiera się na wybranych zmiennych, w oparciu o które zbudowane zostały mierniki monitoringu, te **zmienne to:**

1. Średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.
2. Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t.
3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t.
4. Liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t.
5. Napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.
6. Odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Wymiennie zmienne stanowiły podstawę budowy mierników, wśród których należy wymienić:

* **wskaźnik dostępności ofert pracy**, którego wartość można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Oznacza to, iż im wyższa jest wartość tego wskaźnika, tym mniejsza szansa na pozyskanie zatrudnienia w grupie zawodów k. Prezentowany wskaźnik przyjmuje wartości od zero do nieskończoności. Jeżeli wskaźnik jest równy zero oznacza to sytuację, gdy brak jest osób bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k, a dostępność oferty jest bardzo wysoka, przy maksymalnie deficytowej grupie zawodów k. Jeżeli wskaźnik ten jest mniejszy od jeden oznacza to, iż przeciętnie każdy bezrobotny z danej grupy elementarnej ma szansę na pozyskanie zatrudnienia, bowiem liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k. W przypadku, gdy wskaźnik ten przekracza jeden oznacza to, iż dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k. Brak wartości wskaźnika wskazuje na brak ofert pracy w elementarnej grupie zawodów k, w rezultacie szansa na pozyskanie zatrudnienia jest zerowa, a cecha k jest maksymalnie nadwyżkowa. **Wspomniany wskaźnik jest liczony jako iloraz średniomiesięcznej**

liczby bezrobotnych w danej grupie zawodów, w badanym okresie i średniomiesięcznej liczby wolnych miejsc pracy dostępnych w Powiatowych Urzędach Pracy i Internecie w danej grupie zawodów, w badanym okresie

* **wskaźnik długotrwalego bezrobocia**, którego wartość informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Im większa jest wartość tego wskaźnika, tym więcej osób w danej grupie zawodów stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Wskaźnik ten może przyjmować wartości od 0% do 100% . Wynik 0% informuje, iż bezrobotni długotrwale nie występuje, natomiast wskaźnik równy 100% oznacza, iż każdy bezrobotny z danej grupy elementarnej k jest bezrobotnym długotrwale. ***Wspomniany wskaźnik jest liczony jako iloraz liczby osób długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów w końcu okresu i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danej grupie zawodów w końcu okresu.***

* **wskaźnik płynności bezrobotnych**, którego wartość wskazuje na kierunek oraz natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Jeżeli wskaźnik ten jest mniejszy od jednego oznacza to, iż liczba bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów k wzrosła. Jeżeli wartość wskaźnika jest równa jednemu oznacza to, iż liczba ta nie uległa zmianie, z kolei jeżeli jego wartość jest większa od jednego oznacza to, iż liczba bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów k uległa zmniejszeniu. W sytuacji, gdy wskaźnik ten jest równy zero, oznacza to, iż napływ bezrobotnych jest równy zero. Wspomniany wskaźnik jest liczony jako iloraz odpływu bezrobotnych w danej grupie zawodów w badanym okresie i napływu bezrobotnych w danej grupie zawodów w badanym okresie.

Założenia metodologiczne zakładają, iż monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych powinien przyczynić się do realizacji poniższych celów, do których należą:

- * określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo- -kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- * stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,
- * określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
- * korekcja poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- * usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- * ułatwieniu realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

1. ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

A. Ogólna analiza sytuacji na rynku pracy

Zarówno liczba bezrobotnych jaki i stopa bezrobocia w Gminie Wałbrzych na koniec 2016 roku wskazuje na dalszą, stopniową poprawę sytuacji na rynku pracy w porównaniu do końca roku 2015. Na koniec roku 2015 zarejestrowane były bowiem 4.494 osoby, w tym 2.414 kobiet, natomiast na koniec roku 2016 liczba bezrobotnych wyniosła 3.891.

Ma to też bezpośrednie przełożenie na stopę bezrobocia, która na koniec roku 2015 dla Gminy Wałbrzych wynosiła 10,4%, natomiast na koniec roku 2016 odnotowano spadek, sytuując się na stopie wynoszącej 9%.

Na dzień 31.12.2016 r. liczba osób bezrobotnych łącznie dla powiatu wałbrzyskiego i miasta Wałbrzycha zmniejszyła się o 1067 w stosunku do końca 2015 roku, osiągając stan **6 422** osoby. Na koniec grudnia 2016 r. stopa bezrobocia wynosiła:

- dla Polski - 8,3 %
- dla województwa dolnośląskiego - 7,3 %
- dla miasta Wałbrzycha - 9,0 %
- dla powiatu wałbrzyskiego - 19,3 %

Tabela. 1. Wybrane dane o rynku pracy.

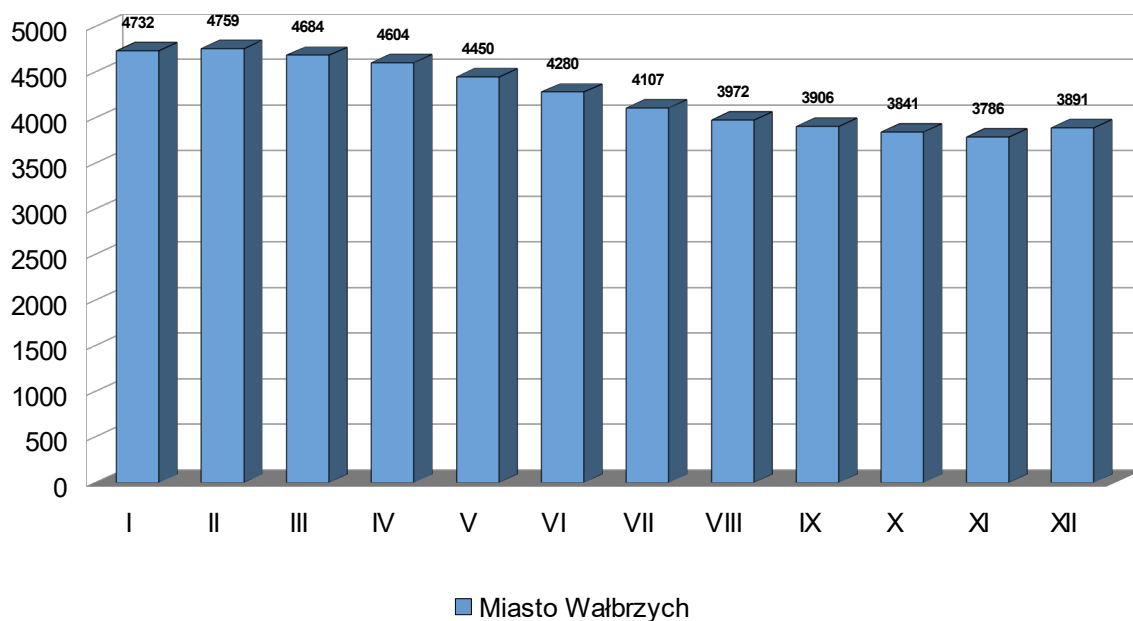
Lp.	Opis	Miasto Wałbrzych XII 2016
1	Ogólna ilość bezrobotnych – w tym kobiet	3891 2157
2	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku	618
3	Liczba osób niepełnosprawnych	448
4	Liczba bezrobotnych wyłączonych z ewidencji w ciągu roku ogółem, w tym między innymi z powodu: – podjęcia pracy – odmowy przyjęcia propozycji pracy lub innej formy – niepotwierdzenie gotowości do pracy	8322 4037 447 2104

– dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	450
– podjęcia nauki	6
– osiągnięcia wieku emerytalnego	53
– nabycia praw emerytalnych lub rentowych	39
– nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	111
– innych	339

W styczniu i lutym 2016 roku ilość zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła osiągając stan odpowiednio – 4732 i 4759 osób.

Liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w poszczególnych miesiącach 2016 roku przedstawia Wykres 1.

Wykres 1. Liczba bezrobotnych w poszczególnych miesiącach roku.

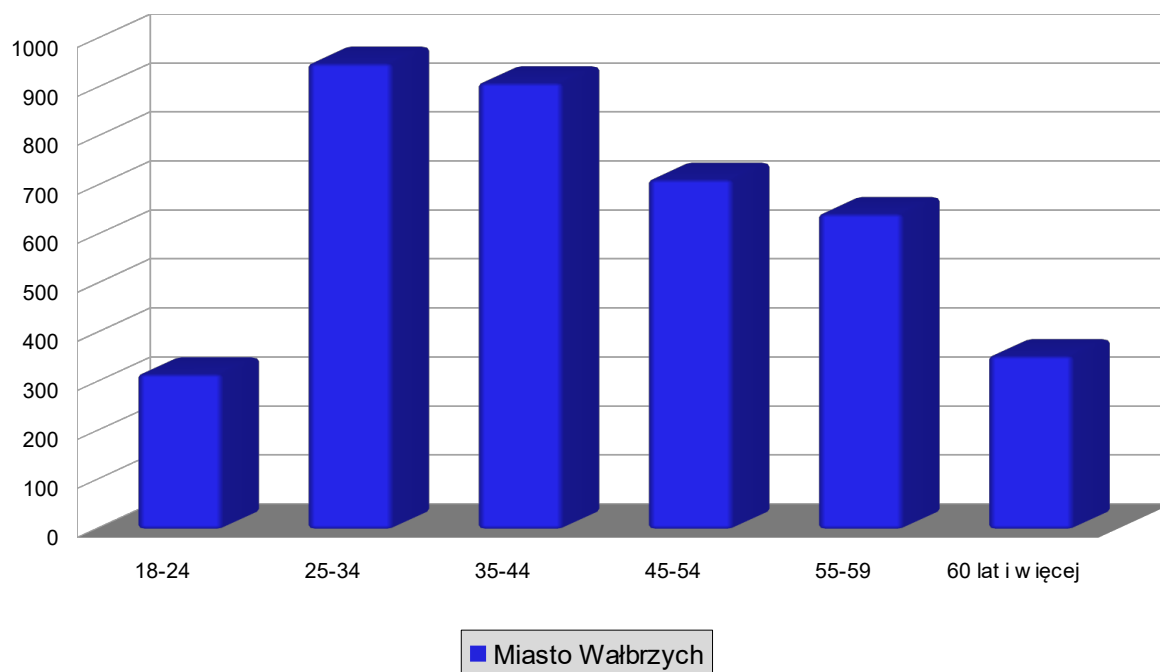
Dla porównania w Tab. 3 i Wykresie 2 zestawiono dane dotyczące ilości zarejestrowanych bezrobotnych w poszczególnych gminach powiatu wałbrzyskiego oraz miasta Wałbrzycha.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Wałbrzychu dominują osoby w przedziale wiekowym od 25 - 34 lat co stanowi 24,5 % ogółu zarejestrowanych. Dane liczbowe przedstawia Tab. 2 oraz Wykres 2.

Tab. 2. Struktura bezrobotnych według wieku (stan w końcu XII 2016).

L.p.	Wiek	Miasto Wałbrzych	
		Ogółem	Kobiety
1	18-24 lat	317	230
2	25-34 lat	951	667
3	35-44 lat	911	548
4	45-54 lat	714	349
5	55-59 lat	644	301
6	60 lat i więcej	354	62
7	Ogółem:	3891	2157

Wykres 2. Struktura bezrobotnych według wieku (stan w końcu XII 2016).

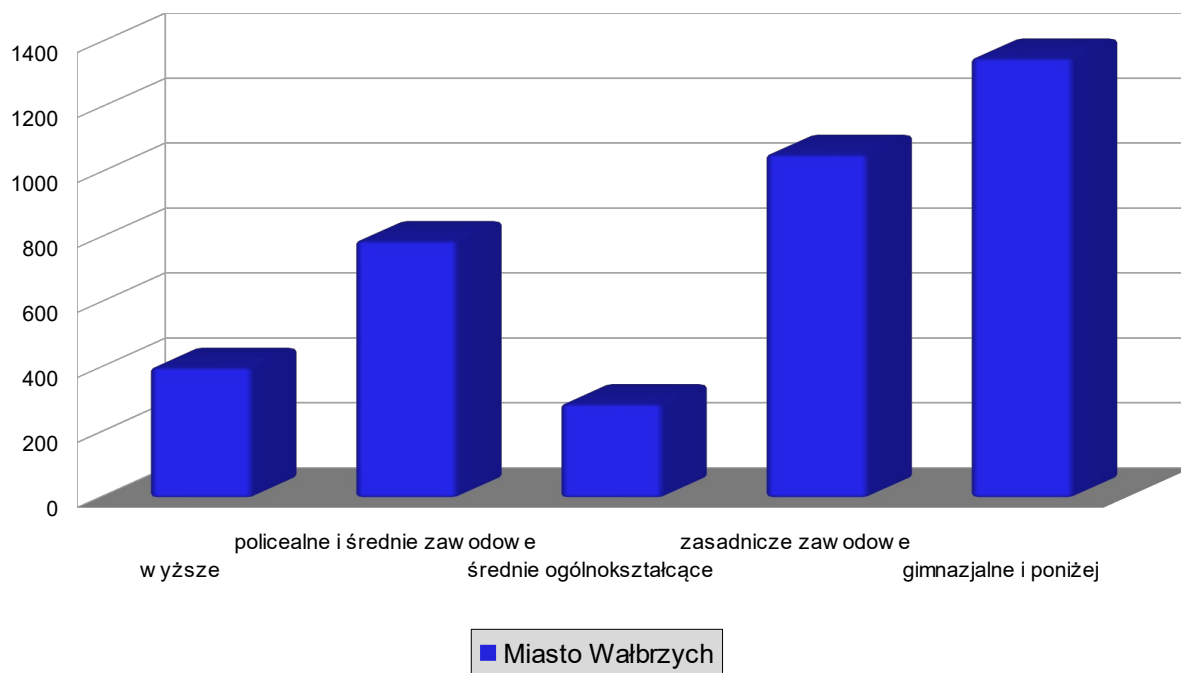

Osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz gimnazjalnym lub niższym w mieście Wałbrzychu stanowią 42,2 % ogółu bezrobotnych.

Tabela 3. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia (stan w końcu XII 2016).

L.p.	Wykształcenie	Miasto Wałbrzych	
		Ogółem	Kobiety
1	Wyższe	401	254
2	Policealne i średnie zawodowe	791	490
3	Średnie ogólnokształcące	289	209
4	Zasadnicze zawodowe	1057	474
5	Gimnazjalne i poniżej	1353	730
6	Ogółem:	3891	2157

Wykres 3. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia (XII 2016).

B. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów

Tabela 4. Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2016 roku według wielkich grup zawodów

Kod grupy zawodów	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			Bezrobotni dłużej		Napływ ofert pracy w okresie		Dostępnych w GDP	Odebranych aktywizacji zawodowej (%)	Stosunek bezrobotnych do ofert pracy	Stosunek bezrobotnych do ofert pracy	Mierniki			Deficyt / nadmiar	Wzrost wskaźnika
		ogółem	ogółem	starość	starość	ogółem	starość	GDP (PUB-GP)	Internet				wskaźnik dostępności ofert pracy	wskaźnik długotrwałego bezrobocia	wskaźnik płynności bezrobocia	rok	poprzedni rok
0	ROLNICY	11	11	2	0	0,00	0	0	0	0,00	4,75	0,00	0,00	1,00	-	-	0,00
1	PRACOWNICY PRACOWNICZY W SŁOŻYKACH	52	52	20	0	0,00	12	51	23	3,92	0,00	32,25	0,37	3,95	47,86	1,10	-
2	PRACOWNICY	737	813	280	21	7,29	100	550	28,43	12,57	380,25	104,67	3,33	41,57	1,10	-	0,08
3	PRACOWNICY W SŁOŻYKACH	945	945	463	11	2,38	700	1005	505	7,42	4,21	485,50	289,50	2,30	45,65	1,04	-
4	PRACOWNICY BIUROWI	369	400	179	1	0,56	85	1650	100	15,00	11,70	180,25	266,50	0,74	47,49	1,14	deficyt
5	PRACOWNICY W SŁOŻYKACH	1200	1272	684	14	2,01	395	2076	129	26,73	15,37	711,42	101,50	3,52	47,59	1,05	-
6	PRACOWNICY W SŁOŻYKACH	52	66	23	0	0,00	17	29	0	0,59	3,70	32,50	73,25	1,29	73,91	1,25	-
7	PRACOWNICY W SŁOŻYKACH	1589	1726	954	4	0,43	497	1420	109	9,37	4,79	107,33	191,43	5,56	52,00	1,10	-
8	PRACOWNICY W SŁOŻYKACH	525	554	310	0	0,00	150	1004	155	3,44	1,11	307,25	274,25	1,19	51,97	1,08	-
9	PRACOWNICY W SŁOŻYKACH	870	949	453	2	0,48	225	330	194	6,50	2,59	486,00	566,50	0,86	51,50	1,09	-
10	PRACOWNICY W SŁOŻYKACH	699	699	3375	53	1,57	167	1003	1791	11,43	6,43	11	11	11	11	11	11

Przedstawiona analiza prezentuje dane dotyczące ofert pracy oraz bezrobotnych według następujących mierników: *dostępności ofert pracy, długotrwałości bezrobocia oraz płynności bezrobotnych*.

I tak analiza pod kątem miernika *dostępności ofert pracy* ukazuje, iż w jednej z wielkich grup zawodów, mianowicie w siłach zbrojnych oferty pracy w ogóle nie są dostępne. Można też dostrzec, iż w tabeli w jednej z grup występuje sytuacja, gdy miernik ten jest mniejszy od 1 i wynosi 0,74, co oznaczało, iż każdy bezrobotny z tej grupy ma szansę na podjęcie zatrudnienia z uwagi na liczbę dostępnych ofert, która przekracza liczbę bezrobotnych w tej grupie. Grupę tę stanowią pracownicy biurowi. Ponadto można dostrzec istnienie grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych znacznie przewyższa liczbę dostępnych ofert pracy, tym samym stwarzając najmniejszą szansę na zatrudnienie, grupą tą są pracownicy wykonujący prace proste.

Analiza miernika *długotrwałego bezrobocia* zwraca uwagę, iż największy odsetek bezrobotnych długotrwałe wśród wszystkich bezrobotnych prezentuje grupa rolników, ogrodników, leśników i rybaków. Na pozycji drugiej sytuacji się grupa robotników przemysłowych i rzemieślników. Z kolei trzecią pozycję pod względem liczby osób długotrwałe bezrobotnych prezentuje grupa pracowników wykonujących prace proste.

Analizując powyższe dane pod kątem wskaźnika *płynności bezrobotnych* można zaobserwować, iż nie wyodrębniono żadnej, w której nastąpiłby wzrost liczby osób bezrobotnych.

C. Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według 4- cyfrowych kodów zawodów

Tabele 5 – 8 przedstawiają grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych jest największa

Tabela 5. Grupa zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2016 r według wszystkich grup zawodów.

zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2016 roku

Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	361
Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	110
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	103
Murarze i pokrewni	92
Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	75#
Kucharze	71
Ślusarze i pokrewni	66
Mechanicy pojazdów samochodowych	65
Technicy mechanicy	64
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	64
Pracownicy obsługi biurowej	58
Gospodarze budynków	58
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	57
Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	53
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	52
Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	48
Elektromechanicy i elektrycy	48
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	45
Fryzjerzy	44
Szwaczki, hafciarki i pokrewni	43

Pozyskane informacje wskazują, iż w roku 2016 wśród grup zawodów funkcjonujących na rynku pracy wyodrębniono 20 grup zawodów, w których zauważyć można najwyższą liczbę osób bezrobotnych. Zdecydowanie na najwyższym poziomie sięgającym niespełna 23% sytuuje się grupa sprzedawców sklepowych(ekspedientów). Tak wysoki procent bezrobotnych w tej grupie sugeruje,

iz wśród tych osób znajdują się bezrobotni, którzy nie dysponują oczekiwanymi przez pracodawców umiejętnościami lub też przejawiają niski poziom kompetencji kluczowych. Można ponadto sądzić, iż niektóre z tych osób to osoby, u których przerwa w zatrudnieniu utrudnia powrót do wykonywanego wcześniej zawodu lub też są to osoby, które zaprzestały poszukiwania zatrudnienia w tym obszarze. Drugą co do wielkości grupę osób bezrobotnych w liczbie wynoszącej 110 osób stanowią robotnicy wykonywający prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani. Tak wysoka liczba bezrobotnych w tej grupie, pomimo deklarowanego zainteresowania podobnymi ofertami pracy może świadczyć o niedostosowaniu potencjału zawodowego i osobowościowego prezentowanego przez te osoby do oczekiwań pracodawców. Może też świadczyć o wyższych oczekiwaniach finansowych bezrobotnych w tej grupie, mających często wieloletnie doświadczenie zawodowe, niż te które proponują pracodawcy w zamian za wykonywanie wspomnianych prac. Kolejne miejsce w grupie zawodów, w których liczba osób bezrobotnych jest znacząca zajmują krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, stanowią oni grupę liczącą 6,5%. Czwarte miejsce pod względem największej liczby osób bezrobotnych zajmują murarze i pokrewni, którzy w minionym okresie stanowili grupę 92 osób, których liczba może być wynikiem braku posiadania niezbędnych kwalifikacji formalnych przez te osoby oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego, wymaganego najczęściej przez pracodawców. Kolejną pozycję, stanowiącą niespełna 5% stanowi grupa zawodów, których kwalifikacje na skutek przemian na lokalnym rynku pracy zostały zdezaktualizowane, grupą tą są górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni.

Tabela 6. Grupa zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2016 r według informacji sygnalnej.

Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	361
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	110
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	103
7112	Murarze i pokrewni	92
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	75#
5120	Kucharze	71
7222	Ślusarze i pokrewni	66
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	65
3115	Technicy mechanicy	64
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	64
4110	Pracownicy obsługi biurowej	58
5153	Gospodarze budynków	58
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	57
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	53
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	52
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	48
7412	Elektromechanicy i elektrycy	48
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	45
5141	Fryzjerzy	44
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	43

Odnosząc się do informacji sygnalnej, obejmującej w swojej strukturze zawody deficytowe, zrównoważone oraz nadwyżkowe można zauważyć, iż zdecydowanie jest ona całkowicie spójna z danymi zaprezentowanymi i opisanymi w tabeli nr 4 obejmującej grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2016 roku według wszystkich grup zawodów.

Tabela 7. Grupa zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2016 r według wszystkich grup zawodów.

Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	603
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	292
5120	Kucharze	178
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	144
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	143
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	140
7112	Murarze i pokrewni	124
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	120
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	109
7222	Ślusarze i pokrewni	108
3115	Technicy mechanicy	107
4321	Magazynierzy i pokrewni	106
4110	Pracownicy obsługi biurowej	104
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	97
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	95
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	95
5153	Gospodarze budynków	94
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	92
7412	Elektromechanicy i elektrycy	85
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	76

Tabela nr 7 przedstawia grupy zawodów, w których sklasyfikowano największą liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych, wśród nich najliczniejszą grupę stanowią sprzedawcy sklepowi(ekspedienci), obejmujący 20% ogółu zaprezentowanych grup. Pierwsze miejsce wśród liczby nowo zarejestrowanych w tej grupie jest zbieżne z danymi z tabeli nr 4, obejmującej grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych na koniec okresu jest największa . Podobnie sytuacja przedstawia się z miejscem w drugim prezentowanego zestawienia, ono jest także zbieżne z informacją z tabeli nr 4 i obejmuje grupę robotników wykonujących proste prace w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowanych, którzy stanowią liczbę 292 osób. Trzecią pozycją w tabeli zajmują kucharze w liczbie 178 osób, stanowiących 7% ogółu. Kolejną grupę osób w wysokiej liczbie nowo zarejestrowanych zajmują krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, ich liczba wynosi 144 osoby. Piątą pozycję w prezentowanej klasyfikacji zajmuje grupa mechaników pojazdów samochodowych, którzy stanowią niespełna 5%.

Tabela 8. Grupa zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2016 r według informacji sygnałnej.

Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	603
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	292
5120	Kucharze	178
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	144
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	143
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	140
7112	Murarze i pokrewni	124
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	120
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	109
7222	Ślusarze i pokrewni	108
3115	Technicy mechanicy	107
4321	Magazynierzy i pokrewni	106
4110	Pracownicy obsługi biurowej	104
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	97
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	95
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	95
5153	Gospodarze budynków	94
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	92
7412	Elektromechanicy i elektrycy	85
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	76

Zgodnie z danymi z informacji sygnałnej odzwierciedlenie tych danych zawiera tabela nr 7, obejmująca dane dotyczące zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) jest największa w 2016 r według wszystkich grup zawodów.

Tabele 9-10 przedstawiają grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy

Tabela 9 . Grupa zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy według wszystkich grup zawodów.

Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1211	Kierownicy do spraw finansowych	100,00
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	100,00
2111	Fizycy i astronomowie	100,00
2113	Chemicy	100,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	100,00
2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	100,00
2522	Administratorzy systemów komputerowych	100,00
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	100,00
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	100,00
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	100,00
2655	Aktorzy	100,00
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	100,00
3355	Policjanci	100,00
3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	100,00
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	100,00
4227	Ankieterzy	100,00
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	100,00
5246	Wydawcy posiłków	100,00
5311	Opiekunowie dziecięcy	100,00
5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	100,00
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	100,00
6340	Rybaczy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	100,00
7116	Robotnicy budowy dróg	100,00
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	100,00
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	100,00
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	100,00
7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	100,00
7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	100,00
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	100,00
7544	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	100,00
8113	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	100,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	100,00
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	100,00
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	100,00
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	100,00

Analiza tabeli zawierającej grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy dostarcza informacji, iż we wszystkich wymienionych grupach każdy z bezrobotnych był bezrobotnym długotrwale.

Tabela 10. Grupa zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy według wszystkich informacji sygnalnej.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1211	Kierownicy do spraw finansowych	100,00
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	100,00
2111	Fizycy i astronomowie	100,00
2113	Chemicy	100,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	100,00
2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	100,00
2522	Administratorzy systemów komputerowych	100,00
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	100,00
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	100,00
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	100,00
2655	Aktorzy	100,00
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	100,00
3355	Policjanci	100,00
3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	100,00
4222	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	100,00
4227	Ankieterzy	100,00
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	100,00
5246	Wydawcy posiłków	100,00
5311	Opiekunowie dziecięcy	100,00
5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	100,00
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	100,00
6340	Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby	100,00
7116	Robotnicy budowy dróg	100,00
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	100,00
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	100,00
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	100,00
7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	100,00
7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	100,00
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	100,00
7544	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	100,00
8113	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	100,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	100,00
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	100,00
8212	Monterzy sprzętu elektrycznego	100,00
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	100,00

Dane pozyskane z informacji sygnalnej dotyczące grup zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia był najwyższy ukazuje, iż są one spójne z danymi zaprezentowanymi powyżej.

Tabele 11-14 przedstawiają grupy zawodów, w których wskaźnik płynności bezrobotnych jest największy oraz najmniejszy

Tabela 11. Grupy zawodów, w których wskaźnik płynności bezrobotnych jest największy według wszystkich grup zawodów.

Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
3431	Fotografowie	7,00
7116	Robotnicy budowy dróg	4,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	3,00
2165	Kartografowie i geodeci	3,00
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	3,00
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	2,50
7322	Drukarze	2,50
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	2,33
4323	Pracownicy do spraw transportu	2,14
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	2,00
2282	Farmaceuci specjaliści	2,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	2,00
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	2,00
3143	Technicy leśnictwa	2,00
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	2,00
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	2,00
5312	Asystenci nauczycieli	2,00
5321	Pomocniczy personel medyczny	2,00
6114	Rolnicy upraw mieszanych	2,00
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	2,00
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	2,00
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	2,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	2,00

Pozyskane dane zaprezentowane w powyższej tabeli zwracają uwagę, iż największy spadek liczby bezrobotnych odnotowano w grupie zawodów fotografów, co może świadczyć o korzystaniu przez tą grupę z formy aktywności zawodowej, jaką jest prowadzenie własnej działalności gospodarczej, do czego z pewnością przyczynia się też widoczny wzrost zainteresowania profesjonalną fotografią okazjonalną oraz artystyczną. Na drugiej pozycji zawodów, w których odnotowano znaczący, bo na poziomie 4 wskaźnik płynności bezrobotnych usytuowała się grupa robotników budowy dróg. Pozycję od trzeciej do piątej, z jednakową wartością wskaźnika równą 3 zajmują grupy kierowników do spraw finansowych, kartografów i geodetów oraz pracowników do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni.

Tabela 12. Grupy zawodów, w których wskaźnik płynności bezrobotnych jest największy według informacji sygnalnej.

Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najwyższy w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
3431	Fotografowie	7,00
7116	Robotnicy budowy dróg	4,00
1211	Kierownicy do spraw finansowych	3,00
2165	Kartografowie i geodeci	3,00
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	3,00
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	2,50
7322	Drukarze	2,50
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	2,33
4323	Pracownicy do spraw transportu	2,14
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	2,00
2282	Farmaceuci specjaliści	2,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	2,00
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	2,00
3143	Technicy leśnictwa	2,00
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	2,00
3353	Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych	2,00
5312	Asystenci nauczycieli	2,00
5321	Pomocniczy personel medyczny	2,00
6114	Rolnicy upraw mieszanych	2,00
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	2,00
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	2,00
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	2,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	2,00

Analiza dostępnych informacji dotyczących grup zawodów, w których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w odniesieniu do zawodów deficytowych, nadwyżkowych oraz zrównoważonych ukazuje, iż dane te stanowią powtórzenie informacji opisanych w tabeli nr 11.

Tabela 13. Grupy zawodów, w których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najniższy według wszystkich grup zawodów.

Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
1411	Kierownicy w hotelarstwie	0,00
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	0,00
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0,00
2354	Nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych	0,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	0,00
2655	Aktorzy	0,00
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	0,00
3153	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	0,00
3253	Optycy okularowi	0,00
3256	Ratownicy medyczni	0,00
3342	Sekretarze prawni	0,00
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	0,00
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	0,00
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	0,33
4415	Pracownicy działów kadr	0,33
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0,33
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0,33
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	0,33

Przedstawione zestawienie pokazuje, iż w grupie zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był w roku 2016 najmniejszy sklasyfikowano czternaście grup, w których napływ jest równy zeru i oznacza, że napływ bezrobotnych w tych grupach również był równy zeru, te grupy to: kierownicy w hotelarstwie, matematycy, aktuariusze i statystycy, nauczyciele kształcenia zawodowego, nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych, archiwiści i muzealnicy, aktorzy, operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni, piloci statków powietrznych i personel pokrewny, optycy okularowi, ratownicy medyczni, sekretarze prawni, hodowcy zwierząt, klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych oraz operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek. Zaprezentowana sytuacja może wynikać z tego, iż powyższe zestawienie obejmuje zawody, dla których liczba ofert pracy jest niewielka. Innym powodem takiej sytuacji może być fakt, iż część tych zawodów wymaga posiadania specjalistycznych kwalifikacji, których pozyskanie wiąże się z nakładami finansowymi.

Tabela 14. Grupy zawodów, w których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy według informacji sygnałnej

Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najmniejszy w 2016 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
1411	Kierownicy w hotelarstwie	0,00
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	0,00
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0,00
2354	Nauczyciele muzyki w placówkach pozaszkolnych	0,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	0,00
2655	Aktorzy	0,00
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	0,00
3153	Piloci statków powietrznych i personel pokrewny	0,00
3253	Optycy okularowi	0,00
3256	Ratownicy medyczni	0,00
3342	Sekretarze prawni	0,00
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00
7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	0,00
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	0,00
3334	Agenci i administratorzy nieruchomości	0,33
4415	Pracownicy działów kadr	0,33
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	0,33
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0,33
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	0,33

Analiza dostępnych informacji dotyczących grup zawodów, w których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w odniesieniu do zawodów deficytowych, nadwyżkowych oraz zrównoważonych ukazuje, iż stanowią one powtórzenie informacji dotyczących grup zawodów, w których wskaźnik płynności bezrobotnych jest najniższy według wszystkich grup zawodów

2. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Celem konstrukcji rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest identyfikacja elementarnych grup zawodów charakteryzujących się deficytem, równowagą lub też nadwyżką. Celem takiego rankingu jest także wskazanie kierunków i natężenia zmian, jakie zachodzą w strukturze zawodowej oraz usprawnienie poradnictwa zawodowego. Bazę do konstrukcji rankingu stanowi zestawienie popytowej oraz podaźowej strony rynku pracy, przy czym jako stronę podaźową przyjęto liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy, natomiast jako stronę popytową liczbę wolnych miejsc pracy oraz miejsc aktywizacji zawodowej.

Tabela 15. Ranking elementarnych zawodów deficytowych w 2016 roku.

MAKSYMALNY DEFICYT*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	73	0,00	0,00
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	35	0,00	0,00
9123	Zmywacze okien	6	0,00	0,00
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	2	0,00	0,00
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	1	0,00	0,00
2511	Analitycy systemów komputerowych	1	0,00	0,00
4414	Technicy archiwistów i pokrewni	1	0,00	0,00
9612	Sortowacze odpadów	1	0,00	0,00

DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES)(%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,42	12,08	0,03		1,00	0,00	0,00
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	0,50	11,00	0,05		1,20	0,76	0,76
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	0,08	0,83	0,10		1,00	0,00	0,00
5312	Asystenci nauczycieli	0,25	1,50	0,17		2,00	61,11	44,44
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej /internetowej	0,92	5,42	0,17		1,14	21,95	14,63
4321	Magazynierzy i pokrewni	41,33	216,17	0,19	42,50	1,00	2,44	1,97
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	8,17	39,67	0,21	33,33	1,19	1,86	0,00
2353	Lektorzy języków obcych	0,42	1,92	0,22			0,00	0,00
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	0,33	1,50	0,22		1,00	50,00	33,33
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,00	4,33	0,23		1,75	4,55	0,00
2514	Programiści aplikacji	0,17	0,58	0,29		1,00	66,67	0,00
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	0,08	0,25	0,33		1,00		0,00
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0,08	0,25	0,33		1,50	33,33	33,33
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	1,58	4,25	0,37	0,00	1,17	26,67	26,67
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	38,25	95,67	0,40	45,00	1,04	2,42	1,67
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	134,00	285,83	0,47	44,55	1,11	0,55	0,39
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	7,83	14,67	0,53	42,86	1,31	6,49	6,49
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	0,92	1,58	0,58				0,00
3251	Asystenci dentystyczni	0,17	0,25	0,67	0,00	1,00	0,00	0,00
3514	Technicy sieci internetowych	0,17	0,25	0,67		1,00	66,67	33,33
5164	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	0,17	0,25	0,67		1,00	33,33	33,33
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	0,33	0,42	0,80		1,00	0,00	0,00
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	0,42	0,50	0,83		1,50	100,00	16,67

Ranking zawodów deficytowych, czyli takich, które charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym ukazuje, iż istnieje osiem grup zawodowych o deficycie maksymalnym, co oznacza, iż brak jest osób bezrobotnych reprezentujących te grupy, wśród nich trzy należą do grup o najwyższym deficycie, te grupy to: pracownicy wykonujący dorywcze prace proste, pośrednicy pracy i zatrudnienia oraz zmywacze okien.

Uwzględniając rosnący *wskaźnik dostępności ofert pracy* można zauważyć, iż do grup, w której liczba bezrobotnych jest najmniejsza należą robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani, agenci sprzedaży bezpośredniej, szlifierze narzędzi i polerowacze metali, asystenci nauczycieli oraz sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej i internetowej. Takie dane dostarczają informacji o tym, iż zgodnie z przyjętymi wyjaśnieniami w podanych grupach zawodowych liczba ofert przewyższa liczbę osób bezrobotnych, dzięki czemu istnieje szansa, iż każda osoba bezrobotna z podanych grup znajdzie zatrudnienie.

Tabela 16. Ranking elementarnych grup zawodów zrównoważonych w 2016 roku .

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	1,33	1,33	1,00	50,00	0,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0,17	0,17	1,00	0,00	0,00
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	0,25	0,25	1,00	0,00	0,00
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	32,08	30,17	1,06	0,00	0,00

Powyższa tabela prezentuje dane na temat zawodów zrównoważonych, czyli takich, które charakteryzują się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Takie zrównoważenie, ponownie odwołując się wskaźnika *dostępności ofert pracy* jest szczególnie widoczne w grupach nauczycieli szkół specjalnych oraz funkcjonariuszy służby więziennej.

Tabela 17. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2016 roku.

MAKSYMALNA NADWYŻKA *		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	12
5112	Konduktorzy i pokrewni	9
3144	Technicy technologii żywności	6
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	5
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	4
8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	3
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	3
3341	Kierownicy biura	3
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	2
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	2
2655	Aktorzy	1

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	18,83	0,08	226,00	52,94	0,97	0,00	0,00
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	8,25	1,08	7,62	60,00	0,89	0,00	0,00
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	17,08	4,50	3,80	61,11	0,97	1,85	1,85
9412	Pomoce kuchenne	32,48	13,92	11 720,00	56,25	0,96	36,72	12,50
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	4,50	2,17	2,08	50,00	0,86	7,69	7,69
4214	Windykatorzy i pokrewni	4,50	2,58	1,74	50,00	0,83		0,00
4412	Listonosze i pokrewni	8,75	5,08	1,72	66,67	0,89	61,54	30,77

Ranking zawodów nadwyżkowych, czyli takich, które charakteryzują się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany oraz niskim odpływem bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym ukazuje, iż istnieje kilka grup zawodów maksymalnie nadwyżkowych, co oznacza, iż dla tych grupy nie ma dostępnych żadnych ofert, grupy te to technicy technologii chemicznej i pokrewni, konduktorzy i pokrewni oraz technicy technologii żywności.

Uwzględniając rosnący *wskaźnik dostępności ofert pracy* można zauważyć, iż do grup, w której liczba bezrobotnych jest największa, a tym samym relatywnie niska jest dostępność ofert pracy należą formierze odlewniczy i pokrewni, technicy mechanicy oraz robotnicy pracujący przy przeładunku towarów.

3. ANALIZA UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIEŃ

Analiza umiejętności i uprawnień to element monitoringu mający na celu prezentację tych danych od strony popytowej oraz podaźowej. Zestawienie uprawnień oraz umiejętności prezentowanych przez najliczniejszą grupę osób bezrobotnych z uprawnieniami i umiejętnościami, jakich oczekują pracodawcy ma na celu między innymi usprawnienie realizacji usługi, jaką jest pośrednictwa pracy. Uzupełnienie tej analizy stanowi badanie cech w grupie osób bez zawodu.

Tabela 18. Umiejętności i uprawnienia według grup zawodów w 2016 roku.

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY			Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	39,13
				Wywieranie wpływu	26,09
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	4,35
				Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	4,35
				Znajomość języków obcych	4,35
2	SPECJALIŚCI	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,34	Komunikacja ustna/ komunikatywność	19,71
		Współpraca w zespole	0,34	Planowanie i organizacja pracy własnej	15,23
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	7,89
				Znajomość języków obcych	7,17
				Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	5,73
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL			Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	58,81
				Komunikacja ustna/ komunikatywność	20,59
				Planowanie i organizacja pracy własnej	19,60
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	9,11
				Współpraca w zespole	4,95
4	PRACOWNICY BIUROWI			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	23,15
				Planowanie i organizacja pracy własnej	21,30
				Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	13,89
				Wywieranie wpływu	7,41
				Komunikacja ustna/ komunikatywność	3,17
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY			Wywieranie wpływu	22,30
				Planowanie i organizacja pracy własnej	21,58
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	5,76
				Komunikacja ustna/ komunikatywność	5,63
				Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,58
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	15,60
				Planowanie i organizacja pracy własnej	13,76
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	13,76
				Komunikacja ustna/ komunikatywność	13,76
				Współpraca w zespole	8,26
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	9,68
				Znajomość języków obcych	1,29
				Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	0,00
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE			Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	20,62
				Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00

Znikomość dostępnych informacji nie pozwala zrealizować wspomnianego celu tego elementu analizy.

Tabela 19. Bezrobotni bez zawodu w 2016 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	3 900	525	13,46%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	1 361	413	30,35%
zasadnicze zawodowe	1 054	23	2,18%
średnie ogólnokształcące	288	63	21,88%
policealne i średnie zawodowe	795	24	3,02%
wyższe	402	2	0,50%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	407	21	5,16%
szkoła przysposabiająca do pracy			
technikum	118	14	11,86%
liceum ogólnokształcące	155	46	29,68%
liceum profilowane	1	0	0,00%
technikum uzupełniające	3	0	0,00%
liceum uzupełniające	3	0	0,00%
szkoła policealna	40	4	10,00%
wyższa	312	2	0,64%
brak danych źródłowych	2 861	438	15,31%

Dane dostępne w tabeli, odwołując się do zaleceń metodologii zalecającej prezentację według posiadanego wykształcenia z podaniem odsetka bezrobotnych bez zawodu ukazuje, iż grupę stanowiącą nieco ponad 30% ogółu bezrobotnych stanowią bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, na drugiej pozycji sytuuje się grupa bezrobotnych legitymujących się wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Trzecią pozycję zajmują osoby bezrobotne z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym.

4. ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO

Zgodnie z obowiązującą metodologią analiza rynku edukacyjnego realizowanego przez powiatowe urzędy pracy prezentuje dwa zakresy informacji, po pierwsze te dotyczące analizy uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, po drugie dotyczące analizy absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. Celem wspomnianej analizy jest wskazanie czy deficyt lub nadwyżka w zaprezentowanych zawodach ulegnie zmianie, to znaczy czy się zwiększy bądź zmniejszy przy uwzględnieniu liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, stanowiących potencjalny zasób siły roboczej. Przeprowadzona analiza ma ponadto na celu dostarczenie wiedzy na temat kierunków szkoleń do realizacji wśród bezrobotnych oraz do korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym.

4.1 ANALIZA UCZNIÓW OSTATNICH KLAS SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Tabela 20. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2016 roku.

Zawody deficytowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska	0
2353	Lektorzy języków obcych	0
2511	Analitycy systemów komputerowych	0
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	0
2514	Programiści aplikacji	0
3251	Asystenci dentyści	0
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	0
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	0
3514	Technicy sieci internetowych	0
4321	Magazynierzy i pokrewni	0
4414	Technicy archiwistów i pokrewni	0
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	0
5164	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	0
5169	Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	0
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	0
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	0
5245	Sprzedawcy w stacji paliw	0
5312	Asystenci nauczycieli	0
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	0
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali	0
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	0
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0
8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	0
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	0
9123	Zmywacze okien	0
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	0
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	0
9612	Sortowacze odpadów	0
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	0

Zawody nadwyżkowe

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0
2655	Aktorzy	0
3115	Technicy mechanicy	0
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	0
3144	Technicy technologii żywności	0
3341	Kierownicy biur	0
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	0
4214	Windykatorzy i pokrewni	0
4412	Listonosze i pokrewni	0
5112	Konduktorzy i pokrewni	0
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	0
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	0
7211	Formierze odlewniczy i pokrewni	0
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	0
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	0
8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	0
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	0
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	0
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	0
9412	Pomoce kuchenne	0

Zawody zrównoważone

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2143	Inżynierowie inżynierii środowiska	0
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	0
3356	Funkcjonariusze służby więziennej	0
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	0

Dostępne informacje uniemożliwiają realizację wytyczonego celu, a nawet mogą być przyczyną zafałszowania sytuacji na lokalnym rynku pracy.

4.2 ANALIZA ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Tabela 21. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2016 roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	131	74	11	16	14,86%	21,62%
szkoła przysposabiająca do pracy	0	0	0	0		
technikum	342	264	26	10	9,58%	3,79%
liceum ogólnokształcące	756	0	24	6	3,17%	0,79%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające			0	0		
szkoła policealna	430	430	5	3	1,16%	0,70%

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	129	77	12	9,3%
szkoła przysposabiająca do pracy	6		0	
technikum	306	147	4	1,31%
liceum ogólnokształcące	664		12	1,81%
liceum profilowane			0	
liceum uzupełniające			0	
szkoła policealna	353	221	7	1,98%

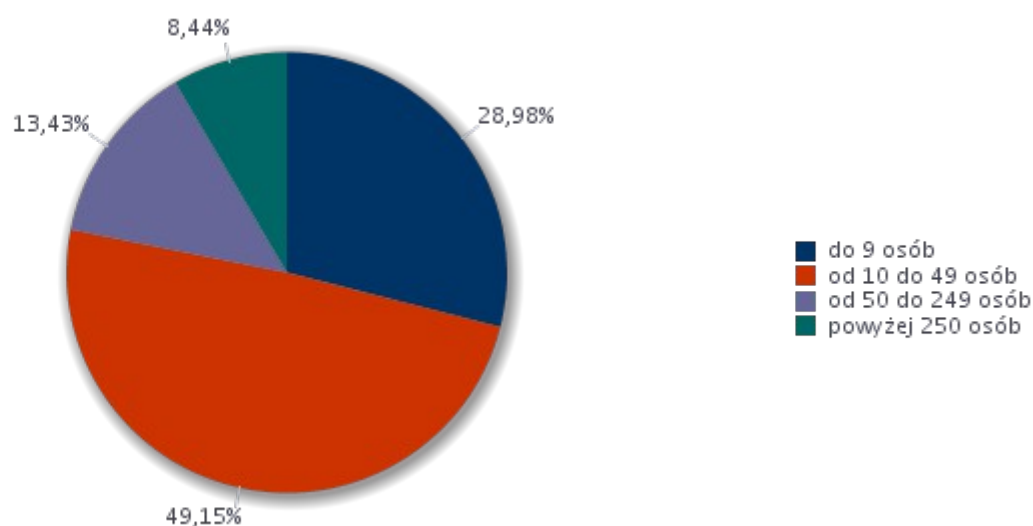
Dostępne dane, uwzględniające wskaźnik *frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów* pozwalają na określenie, jaki typ szkoły w odniesieniu do tego wskaźnika był najlepiej dopasowany do potrzeb lokalnego rynku pracy. Typem tym jest technik, w jej przypadku wskaźnik ten jest najmniejszy i wynosi 1,31%.

5. BADANIE KWESTONARIUSZOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Przeprowadzany raz w roku kwestionariusz przedsiębiorstw realizowany przez powiatowe urzędy pracy ma na celu porównanie struktury kwalifikacyjno- zawodowej bezrobotnych z oczekiwaniami pracodawców w celu efektywniejszego przeprowadzania szkoleń dla bezrobotnych. Szczegółowe cele badania to:

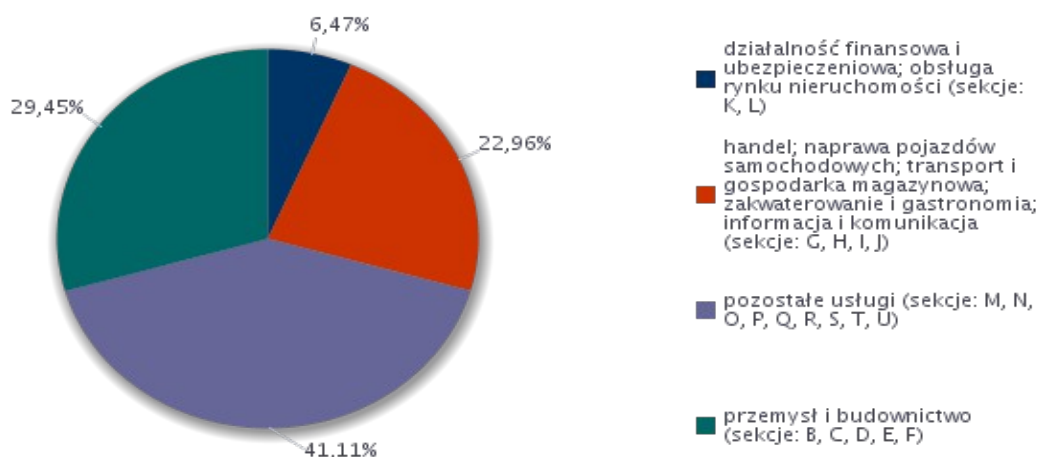
1. Ujęcie diagnostyczne oraz prognostyczne dotyczące kierunków zmian zatrudnianie oraz ich skali w przedsiębiorstwach
2. Przedstawienie bieżącej struktury zatrudnienia przedsiębiorstw w podziale na wielkie grupy zawodowe
3. Zaprezentowanie planowanej struktury zatrudnienia z uwzględnieniem wielkich grup zawodów oraz umiejętności najbardziej pożądanych przez pracodawców
4. Zwrócenie uwagi na problemy zgłaszane przez przedsiębiorstwa w procesie rekrutacji pracowników w ujęciu zawodów oraz umiejętności najczęściej brakujących kandydatom do pracy
5. Ukazanie roli powiatowych urzędów pracy w kwestii dotyczącej poszukiwania nowych pracowników przez lokalne firmy.

Wykres 4. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników.

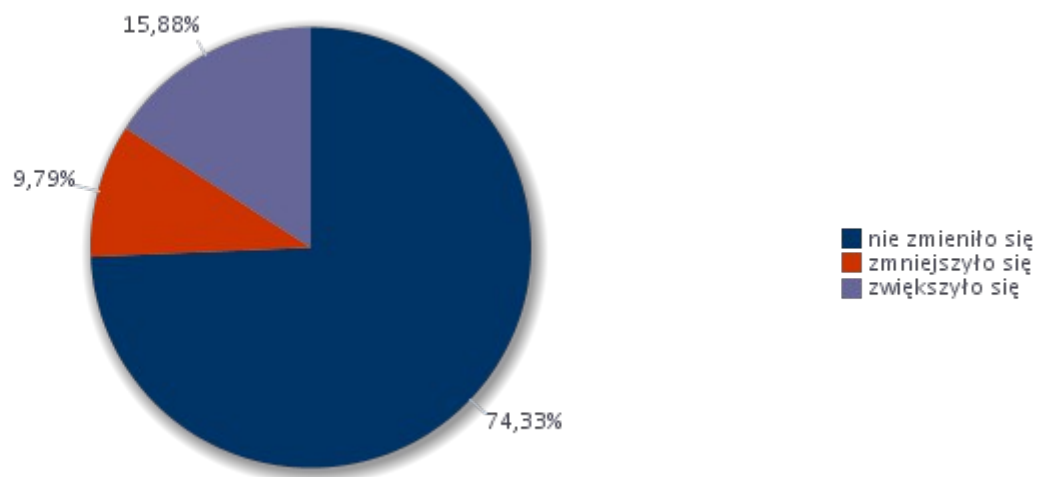
Powyższy wykresu ukazuje, iż w badaniu przedsiębiorstw zrealizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu w roku 2016w zdecydowanej większości, stanowiącej niespełna 50 % ogółu wzięły udział przedsiębiorstwa, zatrudniające pomiędzy 10, a 49 pracowników. Znaczącą grupę, stanowiącą niespełna 30% stanowiły niewielkie przedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników. Najmniej liczną grupę, stanowiły największe przedsiębiorstwa, zatrudniające ponad 250 pracowników, stanowiły one niespełna 8, 5% ogółu badanych przedsiębiorstw.

Wykres 5. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności

Analiza struktury przebadanych przedsiębiorstw dostarcza informacji, iż zdecydowanie największą grupę badanych, stanowiącą nieco powyżej 41% ogółu prezentowały przedsiębiorstwa należące do grupy przedsiębiorstw usługowych(pozostałe usługi). Drugą co do wielkości stanowiącej niespełna 29,5% prezentowały przedsiębiorstwa należące do przemysłu i budownictwa. Trzecia pozycja to handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa oraz zakwaterowanie i gastronomia, grupa ta liczyła niespełna 23% ogółu biorących udział w badaniu.

Wykres 6. Struktura zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2016 roku.

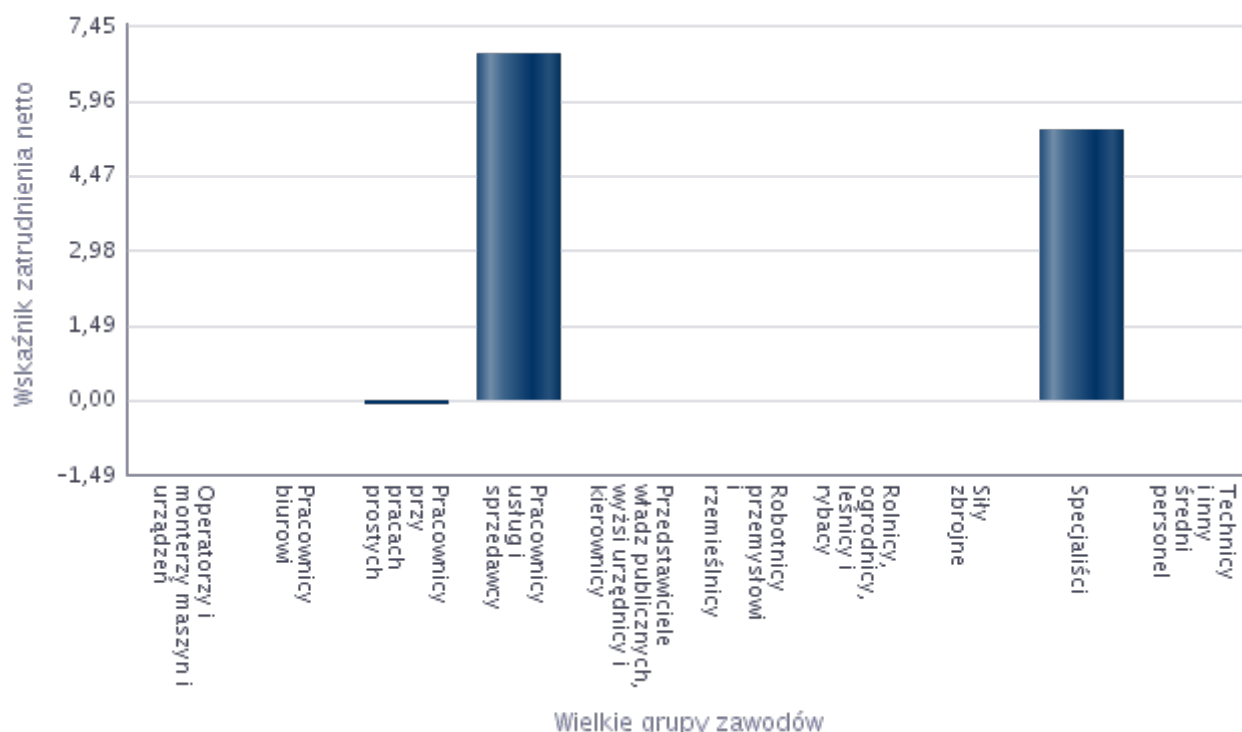

Analiza zmian w zatrudnieniu zadeklarowana przez respondentów pokazuje, iż ponad 74% zbadanych przedsiębiorstw nie dokonało zmian w zatrudnieniu, utrzymując stan zatrudnienia, w grupie stanowiącej niespełna 10% przedsiębiorstw zatrudnienie zostało zmniejszone.

Wykres 7. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2016 roku

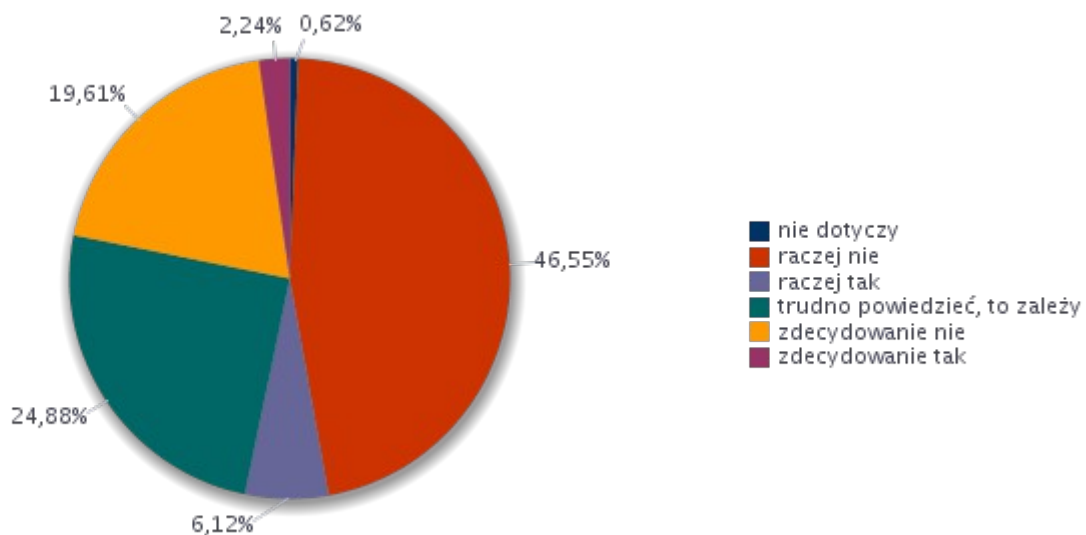
Rysunek 4. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2016 roku

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	0,00
Pracownicy biurowi	0,00
Pracownicy przy pracach prostych	-0,06
Pracownicy usług i sprzedawcy	6,87
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,00
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00
Siły zbrojne	0,00
Specjaliści	5,38
Technicy i inny średni personel	0,00

Wskaźniki zatrudnienia netto pozwalają dostrzec, które z badanych przedsiębiorstw sygnalizowały pogorszenie lub poprawę sytuacji w obszarze związanych z zatrudnieniem. Zaprezentowany wykres odnosi się do wielkich grup zawodów. Z przedstawianych informacji wynika, iż w grupie pracowników przy pracach prostych nastąpiło pogorszenie sytuacji, a co się z tym wiąże przedsiębiorstwa z tej grupy zadeklarowały niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. W dwóch grupach mamy do czynienia z sytuacją, gdy odsetek przedsiębiorstw deklarujących zwiększenie zatrudnienia przewyższył frakcję przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję zatrudnienia, te grupy to pracownicy usług i sprzedawcy oraz specjaliści.

Wykres 8. Rozkład odpowiedzi na pytanie „czy Państwa firma ma problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników?”

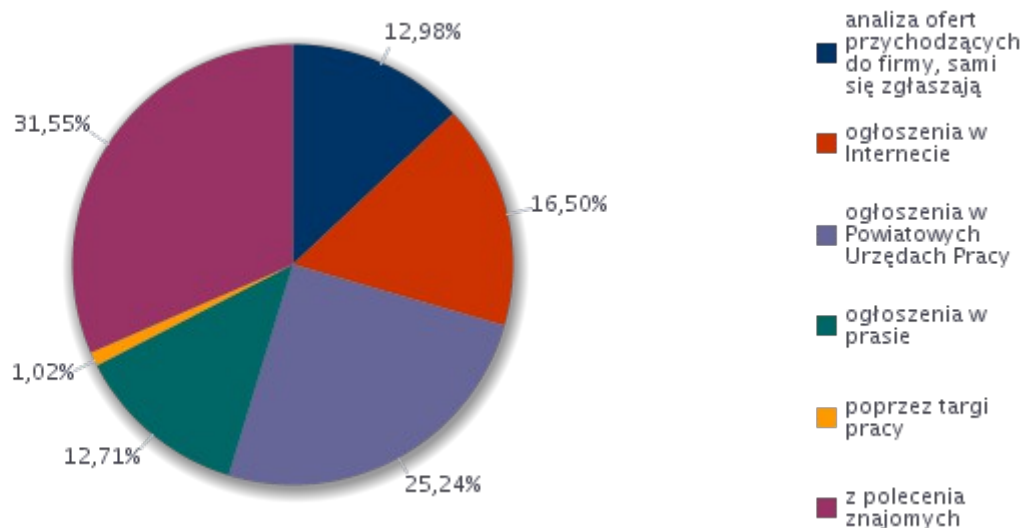
Powyższy wykres prezentuje rozkład odpowiedzi na pytania dotyczące zagadnienia problemów związanych z pozyskaniem nowego pracownika. Większość pracodawców stanowiących niespełna 47% odpowiedziało, iż trudno powiedzieć, co może oznaczać, iż jest to zależne na przykład od rodzaju stanowisku, na które prowadzona jest rekrutacja.

Tabela 21. Zawody, w jakich przedsiębiorstwom trudno jest znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy

Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	znajomość języków obcych	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
Magazynierzy i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,12%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	4,00%	0
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,62%	0
	współpraca w zespole	3,50%	0
	wykonywanie obliczeń	3,50%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,94%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	1,56%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,56%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,56%	0
	znajomość języków obcych	1,56%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	5,64%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	5,64%	0
	współpraca w zespole	5,64%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0

Dane zaprezentowane w powyższej tabeli ukazują trzy elementarne grupy zawodów, w których pracodawcy zwracali uwagę na trudności w pozyskaniu pracowników, posiadających niezbędne dla nich umiejętności. Te grupy to kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów, lekarze specjaliści oraz magazynierzy i pokrewni. Przy czym według oceny pracodawców trudności te były głównie wynikiem niewykształcenia na wystarczającym poziomie określonych kompetencji kluczowych, takich jak czytanie ze zrozumieniem oraz pisanie tekstów w języku polskim, komunikacja oraz planowanie i organizacja pracy własnej. Analiza ta ukazuje, iż kształtowanie kompetencji kluczowych powinno być jednym z priorytetowych celów edukacji na każdym jej etapie, gdyż tylko poprzez taki permanentny proces rozwijania tych cech można wykształcić je na poziomie pozwalającym na właściwe funkcjonowanie zawodowe.

Wykres 9. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem sposobu poszukiwania nowych pracowników.

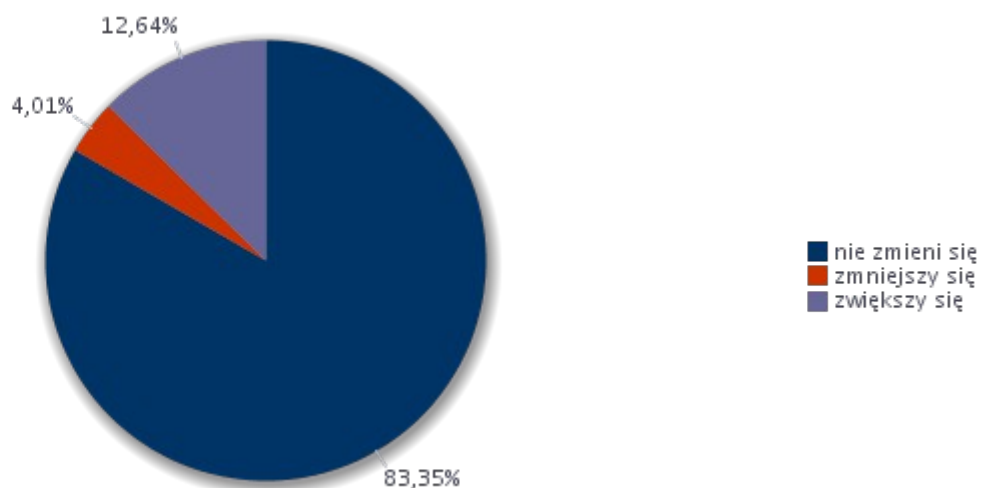

Analiza źródeł i form pozyskiwania nowych pracowników zwraca uwagę, iż najchętniej wybieranym sposobem jest korzystanie z polecenia znajomych, w taki sposób pracowników poszukuje grupa pracodawców stanowiąca niespełna 32%. Drugim pod względem popularności sposobem pozyskiwania pracowników, zgodnie z deklaracjami pracodawców reprezentujących grupę stanowiącą nieco powyżej 25% jest korzystanie z usług powiatowych urzędów pracy. Trzecim z najchętniej wykorzystywanych sposobów jest zamieszczenie ogłoszenia w Internecie, z takiej formy korzysta ponad 16% pracodawców. Taki wynik ukazuje, iż powiatowe urzędy pracy stanowią dla pracodawców podmiot znaczący dla współpracy w zakresie doboru kandydatów.

6. PROGNOZA LOKALNEGO RYNKU PRACY

Prognoza lokalnego rynku pracy to element bazujący na danych pozyskanych dzięki corocznemu badaniu przedsiębiorców, przeprowadzanym przy pomocy kwestionariusza przedsiębiorstw. Celem takiej analizy powinno być zaprojektowanie dostosowanego do indywidualnych potrzeb pracodawców lokalnego rynku pracy planu kierunków szkoleń.

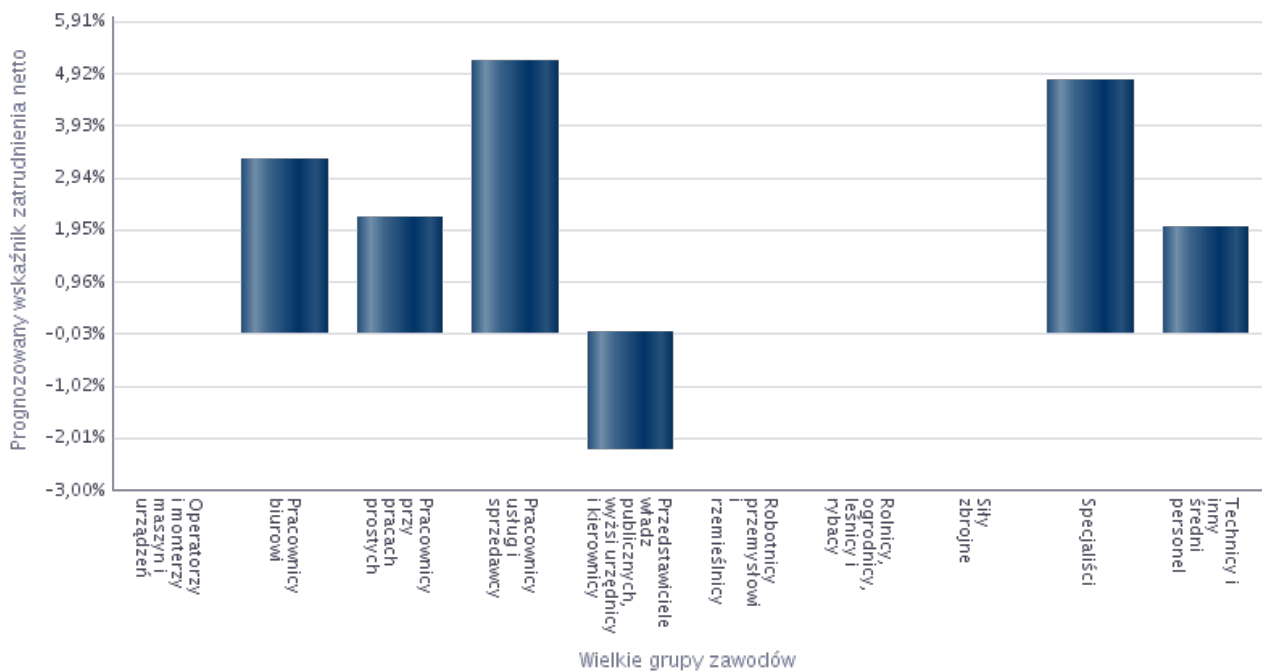
Wykres 10. Struktura prognozowanych zmian zatrudnienia w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2016 roku.

Przedstawiona prognoza zmian zwraca uwagę, iż zdecydowana większość badanych przedsiębiorców, stanowiąca niespełna 84% deklaruje brak zmian w kwestii dotyczącej zatrudniania, co oznacza, iż w badanym aspekcie sytuacja tych przedsiębiorstw nie ulegnie ani poprawie ani pogorszeniu. Odsetek pracodawców, stanowiący niespełna 13% przewiduje, iż zwiększy zatrudnienia pracowników w roku 2017.

Wykres 11.. Prognoza zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodowych w 2017 roku.

Wielkie grupy zawodów	Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	0,00%
Pracownicy biurowi	3,28%
Pracownicy przy pracach prostych	2,20%
Pracownicy usług i sprzedawcy	5,17%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	-2,21%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,00%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00%
Siły zbrojne	0,00%
Specjaliści	4,80%
Technicy i inny średni personel	2,02%

Analiza prognozy wskaźnika zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów zwraca uwagę, iż w jednej z grup, mianowicie wśród przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników przewiduje się pogorszenie sytuacji. W pozostałych grupach, w szczególności w grupie pracowników usług i sprzedawców oraz specjalistów przewidywany jest wzrost zatrudnienia.

Tabela 22. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudnić pracowników w nadchodzącym

Zawód	Wskaźnik struktury
Lekarz - specjalista chorób wewnętrznych	13,02%
Pielęgniarka	13,02%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	13,02%
Sprzedawca*	11,65%
Technik prac biurowych*	9,86%
Magazynier	6,72%
Nauczyciel przedszkola	3,59%
Pomocniczy robotnik budowlany	3,59%
Przedstawiciel handlowy	3,59%
Technik handlowiec*	3,59%

Powyższa tabela prezentuje zawody, w których pracodawcy zamierzają zatrudnić przyszłych pracowników, z kolei tabela poniżej informuje, jakich umiejętności i uprawnień będą oczekiwać od potencjalnych pracowników.

Tabela 23. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Lekarz – specjalista chorób wewnętrznych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25 %
	dodatkowe uprawnienia	6,25 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25 %
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25 %
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	0,00 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25 %
	wyuczony zawód	6,25 %
	wywieranie wpływu	0,00 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00 %
	znajomość języków obcych	0,00 %
Magazynier	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25 %
	dodatkowe uprawnienia	4,58 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25 %
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25 %

	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,67 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	1,67 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,67 %
	wyuczony zawód	6,25 %
	wywieranie wpływu	0,00 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00 %
	znajomość języków obcych	0,00 %
Nauczyciel przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25 %
	dodatkowe uprawnienia	0,00 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25 %
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25 %
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	0,00 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25 %
	wyuczony zawód	6,25 %
	wywieranie wpływu	6,25 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00 %
	znajomość języków obcych	0,00 %
Pomocniczy robotnik budowlany	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00 %
	dodatkowe uprawnienia	0,00 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00 %
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25 %
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	0,00 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00 %
	wyuczony zawód	0,00 %
	wywieranie wpływu	0,00 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00 %
	znajomość języków obcych	0,00 %
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00 %
	dodatkowe uprawnienia	0,00 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00 %

	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25 %
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	0,00 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00 %
	wyuczony zawód	0,00 %
	wywieranie wpływu	0,00 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00 %
	znajomość języków obcych	0,00 %
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25 %
	dodatkowe uprawnienia	0,00 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25 %
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25 %
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	0,00 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00 %
	wyuczony zawód	0,00 %
	wywieranie wpływu	0,00 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00 %
	znajomość języków obcych	0,00 %
Przedstawiciel handlowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25 %
	dodatkowe uprawnienia	0,00 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25 %
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25 %
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	6,25 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25 %
	wyuczony zawód	6,25 %
	wywieranie wpływu	0,00 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00 %
	znajomość języków obcych	0,00 %
Sprzedawca	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25 %
	dodatkowe uprawnienia	2,64 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %

	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25 %
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25 %
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,61 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	3,61 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,96 %
	wyuczony zawód	3,61 %
	wywieranie wpływu	0,00 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00 %
	znajomość języków obcych	0,00 %
Technik handlowiec	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25 %
	dodatkowe uprawnienia	0,00 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25 %
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00 %
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	0,00 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25 %
	wyuczony zawód	6,25 %
	wywieranie wpływu	0,00 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00 %
	znajomość języków obcych	6,25 %
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,07 %
	dodatkowe uprawnienia	1,92 %
	doświadczenie zawodowe	6,25 %
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,09 %
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,75 %
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,74 %
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,09 %
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,45 %
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,92 %
	współpraca w zespole	6,25 %
	wykonywanie obliczeń	2,26 %
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,01 %
	wyuczony zawód	5,07 %
	wywieranie wpływu	0,76 %
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,16 %
	znajomość języków obcych	1,20 %

Dane z obu tabeli w powiązaniu tworzą zbiór informacji nie tylko na temat zawodów,

w których pracodawcy będą poszukiwać pracowników na lokalnym rynku pracy w nadchodzącym roku, ale też jakich umiejętności będą od nich oczekiwać. Zwróćmy uwagę na trzy zawody, w których wskaźnik struktury jest najwyższy, te zawody lekarze, specjaliści chorób wewnętrznych, pielęgniarki oraz pozostali robotnicy, wykonujący prace proste w przemyśle. Jeśli chodzi o szczególnie istotne umiejętności, to można je zaobserwować na przykładzie zawodu lekarza. Można tu dostrzec, iż dla pracodawców zamierzających zatrudnić lekarzy największe znaczenie będą miały kwalifikacje i uprawnienia formalne, doświadczenie zawodowe oraz kompetencje kluczowe, wśród których należy wymienić czytanie ze zrozumieniem oraz pisanie tekstów w języku polskim, komunikacja, planowanie i organizowanie pracy własnej, przedsiębiorczość i kreatywność, współpraca, wyszukiwanie informacji i wyciąganie wniosków, a także sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna oraz umiejętności związane z obsługą komputera i wykorzystywaniem Internetu.

Dostrzeżona tendencja ukazuje, iż wszelkie szkolenia zawodowe powinny być komponowane z modułem uwzględniającym ukazywanie znaczenia kompetencji kluczowych, które powinny być w miarę możliwości także przedmiotem proponowanych szkoleń. Z kolei brak możliwości zorganizowania komplementarnych szkoleń przy dążeniu do utrzymania wysokiego wskaźnika zatrudnienia powinien uwzględniać kwalifikowanie do udziału w nich bezrobotnych o potencjale, umożliwiającym późniejsze sprawne funkcjonowanie zawodowe.

PODSUMOWANIE

Zaprezentowany raport opierał się na kompleksowej analizie lokalnego rynku pracy oraz edukacji, zrealizowanej według obowiązującej metodologii, zalecającej takie opracowanie w sześciu elementach, obejmujących:

- analizę ogólnej sytuacji na rynku pracy
- ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych
- analizę rynku edukacyjnego, w zakresie analizy uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz absolwentów szkół ponadgimnazjalnych
- interpretację badania kwestionariusza przedsiębiorstw funkcjonujących na lokalnym rynku pracy
- prognozę lokalnego rynku pracy

Dokonanie *analizy ogólnej sytuacji na rynku pracy* ukazuje na przykład, iż zdecydowanie na najwyższym poziomie sięgającym niespełna 23% sytuuje się grupa sprzedawców sklepowych(ekspedientów). Tak wysoki procent bezrobotnych w tej grupie sugeruje, iż wśród tych osób znajdują się bezrobotni, którzy nie dysponują oczekiwanymi przez pracodawców umiejętnościami lub też przejawiają niski poziom kompetencji kluczowych. Drugą co do wielkości grupę osób bezrobotnych w liczbie wynoszącej 110 osób stanowią robotnicy wykonywający prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani. Tak wysoka liczba bezrobotnych w tej grupie, pomimo deklarowanego zainteresowania podobnymi ofertami pracy może świadczyć o niedostosowaniu potencjału zawodowego i osobowościowego prezentowanego przez te osoby do oczekiwań pracodawców. Może też świadczyć o wyższych oczekiwaniach finansowych bezrobotnych w tej grupie, mających często wieloletnie doświadczenie zawodowe, niż te które proponują pracodawcy w zamian za wykonywanie wspomnianych prac. Kolejne miejsce w grupie zawodów, w których liczba osób bezrobotnych jest znacząca zajmują krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, stanowią oni grupę liczącą 6,5%.

Dostępne dane prezentują też *liczbę bezrobotnych, których napływ w roku 2016 był największy*. Pierwsze miejsce wśród liczby nowo zarejestrowanych w tej grupie jest zbieżne z danymi dotyczącymi grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych na koniec okresu jest największa . Podobnie sytuacja przedstawia się z miejscem w drugim prezentowanego zestawienia, ono jest także zbieżne i obejmuje grupę robotników wykonujących proste prace w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowanych, którzy stanowią liczbę 292 osób. Trzecią pozycją w tabeli zajmują kucharze w liczbie 178 osób, stanowiących 7% ogółu.

Zaprezentowany **ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych** pozwala na wyodrębnienie elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych, w roku 2016 wyodrębniono osiem takich grup zawodowych, wśród nich trzy należą do grup o najwyższym deficycie, te grupy to: pracownicy wykonujący dorywcze prace proste, pośrednicy pracy i zatrudnienia oraz zmywacze okien.

W części dotyczącej **analizy umiejętności i uprawień** na uwagę zasługują informacje świadczące o tym, iż nieco ponad 30% ogółu bezrobotnych stanowią bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, na drugiej pozycji sytuuje się grupa bezrobotnych legitymujących się wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Trzecią pozycję zajmują osoby bezrobotne z wykształceniem średnim zawodowym i policealnym.

Analiza rynku edukacyjnego nasuwa wnioski, iż biorąc pod uwagę wskaźnik **frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów** typem szkoły najlepiej dopasowanym do potrzeb lokalnego rynku pracy był typ szkoły policealnej, w jej przypadku wskaźnik ten jest najmniejszy i wynosi 0,70%.

Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw dostarcza informacji na temat aspektu związanego z obecnym zatrudnianiem pracowników, zgromadzone dane świadczą o tym, iż ponad 74% zbadanych przedsiębiorstw nie dokonało zmian w zatrudnieniu, utrzymując stan zatrudnienia, w grupie stanowiącej niespełna 10% przedsiębiorstw zatrudnienie zostało zmniejszone. Biorąc pod uwagę sposoby pozyskiwania pracowników do pracy można dostrzec, iż najchętniej wybieranym sposobem jest korzystanie z polecenia znajomych, w taki sposób pracowników poszukuje grupa pracodawców stanowiąca niespełna 32%. Drugim pod względem popularności sposobem pozyskiwania pracowników, zgodnie z deklaracjami pracodawców reprezentujących grupę stanowiącą nieco powyżej 25% jest korzystanie z usług powiatowych urzędów pracy. Trzecim z najchętniej wykorzystywanych sposobów jest zamieszczenie ogłoszenia w Internecie, z takiej formy korzysta ponad 16% pracodawców. Taki wynik ukazuje, iż powiatowe urzędy pracy stanowią dla pracodawców podmiot znaczący dla współpracy w zakresie doboru kandydatów.

Ostatni element rankingu stanowiła **prognoza lokalnego rynku pracy** także oparta na badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw. Analiza ta pozwala wywnioskować, iż zdecydowana większość badanych przedsiębiorców, stanowiąca niespełna 84% deklaruje brak zmian w kwestii dotyczącej zatrudniania, co oznacza, iż w badanym aspekcie sytuacja tych przedsiębiorstw nie ulegnie ani poprawie ani pogorszeniu. Odsetek pracodawców, stanowiący niespełna 13% przewiduje, iż zwiększy zatrudnienia pracowników w roku 2017.

Pozyskane informacje dostarczają ponadto wiedzy na temat tego, w jakich zawodach pracodawcy będą poszukiwać w roku 2017 pracowników i jakich umiejętności będą od nich oczekiwać. Do grup tych będą należeć lekarze, specjaliści chorób wewnętrznych, pielęgniarki oraz pozostali robotnicy, wykonujący prace proste w przemyśle. Od przyszłych pracowników pracodawcy będą oczekiwać nie tylko kwalifikacji formalnych oraz doświadczenia, ale też rozwiniętych kompetencji kluczowych, umożliwiających sprawne funkcjonowanie zawodowe.

**ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
w Powiat m. Wałbrzych (DOLNOŚĆ ŁĄSKIE)
INFORMACJA SYGNALNA 2016 R.**

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
		Pośrednicy pracy i zatrudnienia
		Zmywacze okien
		Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich
		Pracownicy świadczący usługi na ulicach
		Analitycy systemów komputerowych
		Technicy archiwistów i pokrewni
		Sortowacze odpadów
	zawód deficytowy	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani
		Agenci sprzedaży bezpośredniej
		Szlifierze narzędzi i polerowacze metali
		Asystenci nauczycieli
		Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej
		Magazynierzy i pokrewni
		Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych
		Lektorzy języków obcych
		Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
		Pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Programiści aplikacji
		Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani
		Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych
		Sprzedawcy w stacji paliw
		Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani
		Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani
		Elektrycy budowlani i pokrewni
		Specjaliści do spraw ochrony środowiska
		Asystenci dentystyczni
		Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami
		Technicy sieci internetowych
		Sprzedawcy na targowiskach i bazarach
		Organizatorzy konferencji i imprez
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Funkcjonariusze służby więziennej
		Inżynierowie inżynierii środowiska
		Nauczyciele szkół specjalnych
		Kasjerzy i sprzedawcy biletów
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Formierze odlewniczy i pokrewni
		Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
		Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych
		Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni
		Pomoce kuchenne
		Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna
		Windykatorzy i pokrewni
		Listonosze i pokrewni
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Technicy technologii chemicznej i pokrewni
		Konduktorzy i pokrewni
		Technicy technologii żywności
		Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych
		Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani
		Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni
		Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach
		Kierownicy biura
		Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani
		Kierownicy sprzedaży w marketach
		Aktorzy